

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1999/7

Karar Sayısı : 1999/31

Karar Günü : 13.7.1999

R.G. Tarih-Sayı :26.10.2000-24212

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Bozüyük Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 9.6.1932 günlü, 2004 sayılı "İcra ve İflâs Kanunu"nun 89. maddesinin beşinci fıkrasının ikinci tûmcesinde yer alan "...borçluya karşı..." sözcüklerinin Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 10., 11., 36. ve 40. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

İcra Müdürlüğünün "üçüncü şahıs" olarak takibe geçerek iki kez haciz ihbarnâmesi gönderdiği Belediyenin bu ihbarnâmelere süresinde itiraz etmemesi sonucu takibin kesinleşmesi ve bankadaki hesabına haciz konması nedeniyle alacaklı ve borçlu aleyhine açtığı menfî tespit davasında, davacı Belediyenin Anayasa'ya aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varan Mahkeme, İcra ve İflâs Kanunu'nun 89. maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "...borçluya karşı..." sözcüklerinin Anayasa'ya aykırılığı savıyla iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

9.6.1932 günlü, 2004 sayılı "İcra ve İflâs Kanunu"nun iptali istenen sözcükleri de içeren 89. maddesi şöyledir:

"Madde 89- Hâmiline ait olmıyan veya cirosu kabil bir senede müstenit bulunmıyan alacak veya sair bir talep hakkı veya borçlunun üçüncü şahıs elindeki menkul bir malı haczedilirse icra memuru; borçlu olan hakiki veya hükmi şahsa bundan böyle borcunu ancak icra dairesine ödiyebileceğini ve takip borçlusuna yapılan ödemenin muteber olmadığını veya malı elinde bulunduran üçüncü şahsa bundan böyle menkul malı ancak icra dairesine teslim edebileceğini, malı takip borçlusuna vermemesini, aksi takdirde malın bedelini icra dairesine ödemek zorunda kalacağını bildirir (haciz ihbarnamesi). Bu haciz ihbarnamesinde, ayrıca 2, 3 ve 4 üncü fıkra hükümleri de üçüncü şahsa bildirilir.

Üçüncü şahıs; borcu olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı veya haciz ihbarnamesinin tebliğinden önce borç ödenmiş veya mal istihlâk edilmiş veya kusuru olmaksızın telef olmuş veya malın borçluya ait olmadığı veya malın kendisine rehnedilmiş olduğu veya alacak borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiada ise, keyfiyeti, haciz ihbarnamesinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde icra dairesine yazılı veya sözlü olarak bildirmeye mecburdur.

Üçüncü şahıs, haciz ihbarnamesinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde itiraz etmezse, mal yedinde veya borç zimmetinde sayılır ve bu durum üçüncü şahsa ikinci bir ihbarname ile bildirilir. Bu ihbarnamede ayrıca, üçüncü şahsın ihbarnamenin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde icra takibinin yapıldığı yer mahkemesinde takip alacaklısı aleyhine bir menfi tesbit davası açabileceği, açmadığı takdirde zimmetinde sayılan borcu icra dairesine ödemesi veya yedinde sayılan malı icra dairesine teslim etmesi istenir. Üçüncü şahıs, müddeti içinde menfi tesbit dâvası açarsa, dâva açtığını tevsik eden evrakı aynı müddet içinde icra dairesine ibraz etmeye mecburdur. Bu halde, üçüncü şahıs dava neticesine kadar zimmetinde sayılan borcu ödemeye veya yedinde sayılan malı teslim etmeye zorlanamaz. Bu dâvada üçüncü şahıs takip borçlusuna borçlu bulunmadığını veya malın takip borçlusuna ait olmadığını ispat etmeye mecburdur. Üçüncü şahıs, açtığı menfi tesbit davasını kaybederse, mahkemece dava konusu şeyin yüzde kırkıdan aşağı olmamak üzere bir tazminat ile de mahkûm edilir.

Üçüncü şahıs, haciz ihbarnamesine müddeti içinde itiraz ederse, alacaklı, üçüncü şahsın verdiği cevabın aksini tetkik merciinde ispat ederek üçüncü şahsın 338 inci maddenin 1 inci fıkrası hükmüne göre cezalandırılmasını ve ayrıca tazminata mahkûm edilmesini isteyebilir. Tetkik mercii, tazminat hakkındaki dâvayı genel hükümlere göre halleder.

Üçüncü şahıs, kusuru olmaksızın bir mâni sebebiyle müddeti içinde haciz ihbarnamesine itiraz etmediği takdirde 65 inci madde hükmü uygulanır. Her halde, üçüncü şahsın genel hükümlere göre borçluya karşı müracaat ve tazminat hakkı saklıdır.

Malın teslimi mümkün olmazsa, alacaklı tetkik merciine müracaatla değerini üçüncü şahsa ödetmek hakkını haizdir.

Haciz ihbarnamesi, bir hükmi şahsın veya müessesenin merkez ve şubelerinden hangisine tebliğ edilmiş ise, beyanda bulunma mükellefiyeti yalnız ihbarnameyi tebellüğ eden merkez veya şubeye aittir.

Üçüncü şahsın beyanı hiçbir harç ve resme tabi değildir.

Bu madde hükmü, memuriyeti hasebiyle hakikate muhalif beyanda bulunan memurlar hakkında da uygulanır."

B- İlgili Yasa Kuralı

İcra ve İflâs Kanunu'un ilgili görülen 72. maddesi şöyledir :

"Madde 72- Borçlu, icra takibinden önce veya takip sırasında borçlu bulunmadığını ispat için menfi tesbit dâvası açabilir.

İcra takibinden önce açılan menfi tesbit dâvasına bakan mahkeme, talep üzerine alacağın yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere gösterilecek teminat mukabilinde, icra takibinin durdurulması hakkında ihtiyati tedbir kararı verebilir.

İcra takibinden sonra açılan menfi tesbit dâvasında ihtiyati tedbir yolu ile takibin durdurulmasına karar verilemez. Ancak, borçlu gecikmeden doğan zararları karşılamak ve alacağın yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere göstereceği teminat karşılığında, mahkemeden ihtiyati tedbir yoluyla icra veznesindeki paranın alacaklıya verilmemesini isteyebilir.

Dava alacaklı lehine neticelenirse ihtiyatî tedbir kararı kalkar. Buna dair hükmün kesinleşmesi halinde alacaklı ihtiyatî tedbir dolayısıyla alacağını geç almış bulunmaktan doğan zararlarını gösterilen teminattan alır. Alacaklının uğradığı zarar aynı davada takdir olunarak karara bağlanır. Bu zarar herhalde yüzde kırktan aşağı tayin edilemez.

Dava borçlu lehine hükme bağlanırsa derhal takip durur. İlâmın kesinleşmesi üzerine münderecatına göre ve ayrıca hükme hacet kalmadan icra kısmen veya tamamen eski hale iade edilir. Borçluyu menfî tespit davası açmaya zorlayan takibin haksız ve kötü niyetli olduğu anlaşılırsa, talebi üzerine, borçlunun davası sebebi ile uğradığı zararın da alacaklıdan tahsiline karar verilir. Takdir edilecek zarar, haksızlığı anlaşılan takip konusu alacağın yüzde kırkından aşağı olamaz.

Borçlu, menfî tesbit dâvası zımında tedbir kararı almamış ve borç da ödenmiş olursa, dâvaya istirdat dâvası olarak devam edilir."

C- Dayanılan Anayasa Kuralları

İtiraz gerekçesinde dayanılan Anayasa kuralları şunlardır :

1- "Başlangıç

Türk Vatanı ve Milletinin ebedî varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve O'nun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda;

Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedî varlığı, refahı, maddî ve manevî mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yönünde;

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medenî bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;

Hiçbir düşünce ve mülahazanın Türk millî menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihî ve manevî değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve lâiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılamayacağı;

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak millî kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddî ve manevî varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının millî gurur ve iftiharlarda, millî sevinç ve kederlerde, millî varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

FİKİR, İNANÇ VE KARARIYLA anlaşılmak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere,

TÜRK MİLLETİ TARAFINDAN, demokrasiye âşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur."

2- "MADDE 10.- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

3- "MADDE 11.- Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz."

4- "MADDE 36.- Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz."

5- MADDE 40.- Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlâl edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.

Kişinin, resmî görevliler tarafından vâki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır."

D- İlgili Görülen Anayasa Kuralı

İlgili görülen Anayasa kuralı şöyledir:

"MADDE 13.- Temel hak ve hürriyetler, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, millî egemenliğin, Cumhuriyetin, millî güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlâkın ve genel sağlığın korunması amacı ile ve ayrıca Anayasanın ilgili maddelerinde öngörülen özel sebeplerle, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlanabilir.

Temel hak ve hürriyetlerle ilgili genel ve özel sınırlamalar demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamaz ve öngörüldükleri amaç dışında kullanılamaz.

Bu maddede yer alan genel sınırlama sebepleri temel hak ve hürriyetlerin tümü için geçerlidir."

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Ahmet Necdet SEZER, Güven DİNÇER, Haşim KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUMİN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Lütfi F. TUNCEL, Fulya KANTARCIOĞLU, Mahir Can ILICAK ve Rüştü SÖNMEZ'in katılmalarıyla 16.2.1999 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyadaki eksiklik giderildiğinden işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen ve ilgili görülen yasa kurallarıyla, Anayasa'ya aykırılık savına dayanak yapılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları, bunlarla ilgili gerekçeler ile dosyada bulunan tüm belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- İtiraz Konusu Kuralın Anlam ve Kapsamı

İcra ve İflâs Kanunu'nun, "Alacaklar ve üçüncü şahıs elinde haczedilen mallar hakkında:" başlığını taşıyan 89. maddesi, borçlunun üçüncü kişilerdeki mal ve alacaklarının haczinde, alacaklı, borçlu ve üçüncü kişi arasındaki menfaat dengesini sağlamak amacıyla konulmuştur.

Borçlunun, kendi elindeki malları gibi üçüncü kişilerdeki mal ve alacakları da takip alacaklısının talep etmesi üzerine haczedilebilir.

89. maddenin ilk fıkrasında sözü geçen alacak, borçlunun, hamiline ait olmayan veya cirosu kabil bir senede dayanmayan alacaklardır. Bu fıkra, üçüncü şahsa gönderilecek birinci haciz ihbarnamesinde, ne gibi kayıtların bulunacağı yer almaktadır.

İkinci fıkra, kendisine birinci haciz ihbarnamesi gönderilen üçüncü şahsın, 7 gün içinde icra dairesine itiraz etme olanağına sahip olduğu belirtilmektedir.

Üçüncü fıkra ise, haciz ihbarnamesine süresi içinde itiraz edilmemesinin sonuçlarına değinilmektedir. Birinci haciz ihbarnamesine süresinde itiraz etmeyen üçüncü şahsın, mal yedinde veya borç zimmetinde sayılacaktır. Bu durum ikinci bir ihbarname ile üçüncü şahsa bildirilir. Öte yandan, bu ihbarnameyle üçüncü şahsın 7 gün içinde icra takibinin yapıldığı yer mahkemesinde takip alacaklısı aleyhine bir menfi tesbit davası açabileceği, açmadığı takdirde zimmetinde sayılan borcu icra dairesine ödemesi veya yedinde sayılan malı teslim etmesi istenir. Üçüncü şahıs, süresinde menfi tesbit davasını açarsa, yedindeki malı veya zimmetindeki borcu icra dairesine teslim veya ödemeye zorlanamaz. Bu davada üçüncü şahıs, takip borçlusuna borçlu bulunmadığını veya malın takip borçlusuna ait olmadığını kanıtlamak zorundadır.

Dördüncü fıkra, üçüncü şahsın, birinci haciz ihbarnamesine süresinde itiraz etmesinin sonuçlarını düzenlemektedir.

İtiraz konusu sözcükleri de içeren beşinci fıkranın birinci tûmcesinde, üçüncü şahsın haciz ihbarnamesine kusuru olmaksızın bir engel nedeniyle süresi içinde itiraz edememesi durumunda Yasa'nın 65. maddesinin (gecikmiş itiraz yolunun) uygulanacağı, ikinci tûmcesinde ise, bu yola gidilememesi veya herhangi bir nedenle haciz ihbarnamesine karşı kendini savunamaması halinde üçüncü şahsın, genel hükümler uyarınca borçluya karşı müracaat ve tazminat hakkının saklı olduğu belirtilmektedir.

89. maddeye göre, yasal süreler içinde itiraz ve menfi tesbit davası açma haklarını kullanmayan ve bu nedenle, borçlu olmadığı halde ödeme yapmak zorunda kalan üçüncü kişinin, sadece borçluya karşı müracaat ve tazminat isteme hakkı bulunmaktadır.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Mahkeme başvuru kararında, İcra İflâs Kanunu'nun 89. maddesinin ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarına göre hakkında icra takibi yapılan ve bu fıkralardaki sürelerle uymadığı için borçlu olmamasına karşın alacaklıya ödeme yapmak zorunda kalan üçüncü kişiye, genel hükümler uyarınca borçlu hakkında dava açma olanağı tanındığı halde, alacaklıya karşı bu olanağın tanınmamasının, ayrıca İcra ve İflâs Kanunu'nun 72. maddesinin birinci ve altıncı fıkralarında borçluya tanınan dava hakkının, aynı Kanun'un 89. maddesinin beşinci fıkrasıyla üçüncü kişiler için engellenmesinin Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasına aykırı olduğunu, öte yandan 89. maddenin beşinci fıkrasındaki "...borçluya karşı..." sözcükleriyle alacaklıya karşı dava yolunun kapatılarak alacaklının imtiyazlı duruma getirilmesinin Anayasa'nın 10. maddesindeki "kanun önünde eşitlik" ilkesine, Anayasa'nın Başlangıç hükümleri ile 11. ve 40. maddelerine aykırılığını ileri sürerek "...borçluya karşı..." sözcüklerinin iptalini istemiştir.

Anayasa'nın "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinde, herkesin meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı ve davalı kimliğiyle sav ve savunma hakkına sahip olduğu, 13. maddesinde de temel hak ve özgürlüklerin, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, millî egemenliğin, Cumhuriyetin, millî güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlâkın ve genel sağlığın korunması amacı ile ve ayrıca Anayasa'nın özüne ve ruhuna uygun olarak yasa ile sınırlanabileceği, bu sınırlamaların demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamayacağı ve amaçları dışında kullanamayacağı öngörülmüştür.

"Sav ve savunma hakkı", birbirini tamamlayan ve birbirinden ayrılması olanaksız niteliğiyle hak arama özgürlüğünün temelini oluşturur. Yaşam hakkına işlerlik ve anlam kazandıran önemiyle hak arama özgürlüğü, yalnız toplumsal barışı güçlendiren dayanaklardan biri değil aynı zamanda bireyin adaleti bulma, hakkı olanı elde etme, haksızlığı giderme uğraşının da aracıdır. Ancak, Anayasa bu özgürlüğün de öteki hak ve özgürlükler gibi 13. maddede sayılan nedenlerle ve koşullarla sınırlandırılmasına olanak vermektedir.

İcra ve İflâs Kanunu'nun 89. maddesi, takip borçlusunun üçüncü kişilerdeki mal ve alacaklarının haczinde, taraflar arasındaki menfaat dengesini sağlamak amacıyla konulduğundan, 89. madde üçüncü kişilere de aşamalı bir biçimde kendini savunma ve takipten kurtulma olanağı tanımıştır. Borçlunun üçüncü kişideki mal ve alacağını haczeden icra dairesi, önce üçüncü kişiye birinci haciz ihbarnamesini göndermektedir. Üçüncü kişinin yedi gün içinde birinci haciz ihbarnamesine itiraz ederek takipten kurtulma olanağı bulunmaktadır. İtiraz etmezse borç zimmetinde sayılacak ve ikinci haciz ihbarnamesi gönderilecektir. Üçüncü kişiye bu ihbarnamenin tebliğinden itibaren yedi gün içinde menfi tesbit davası açma hakkı

tanınmıştır. Aksi halde borcun zimmetinde sayılmış olması kesinleşecektir. Gönderilen haciz ihbarnamelerine itiraz etmeyen ve menfi tesbit davası açmayan üçüncü kişinin, kusuru olmaksızın bir engel nedeniyle bu hakları kullanamadığı anlaşıldığı takdirde kendisine yeni bir hak daha tanınarak, 65. maddede öngörülen gecikmiş itiraz yolundan yararlanma olanağı verilmektedir. Bu yolu da kullanamayan üçüncü kişiye, genel hükümlere göre borçluya karşı dava açıp her türlü sav ve savunmada bulunabilme hakkı tanınmaktadır.

İcra ve İflâs Kanunu'nun 89. maddesiyle kendisine her aşamada değişik haklar tanınan üçüncü kişinin, genel hükümlere göre sadece borçluya karşı dava açabilecek olmasının Anayasa'nın 36. maddesinde belirtilen hak arama özgürlüğünü ortadan kaldıran bir yönü bulunmamakta ise de, 89. maddede belirtilen hakları kullanmayarak aslında borçlu olmadığı bir parayı ödemek zorunda kalan üçüncü kişinin takip alacaklısına karşı geri verme (istirdat) davası açamaması, hak arama özgürlüğüne getirilen bir sınırlama olarak kabul edilebilir. Bu sınırlamanın amacı, uyuşmazlıkların uzun süre devam etmesini engellemek olup kamu yararına yöneliktir. Hak arama özgürlüğüne "kamu yararı" amacı ile getirilen bu sınırlama; demokratik toplum düzeninin gereklerine de aykırı düşmemektedir.

Öte yandan, hukukun temel ilkeleri arasında yer alan eşitlik ilkesine, Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilmiştir. Buna göre, herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

"Yasa önünde eşitlik ilkesi" hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

89. maddeye göre, yasal süreler içinde haciz ihbarnamelerine itiraz etmeyen ve menfi tesbit davası açma hakkını kullanmayan ve bu nedenle takip borçlusuna herhangi bir borcu olmadığı halde, yasanın emredici kuralları gereğince alacaklıya ödeme yapmak zorunda kalan üçüncü kişi, takip borçlusunun sebepsiz zenginleşmesine neden olmaktadır. Borçlunun ödemesi gereken borç, üçüncü kişinin mal varlığından ödendiği için sebepsiz (haksız) zenginleşen takip borçlusudur. Alacaklı ise yasanın kendisine tanıdığı haktan yararlanmıştır, haksız zenginleşmesi söz konusu değildir. Bu nedenle, sebepsiz iktisap davası borçluya karşı açılmaktadır. Takip alacaklısı ile takip borçlusu aynı hukuksal konumda bulunmadıklarından farklı durumda olanların aynı kurallara bağlı tutulmamasında eşitlik ilkesine aykırılık yoktur.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 10., 13. ve 36. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 11. ve 40. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

VI- SONUÇ

Esas Sayısı : 1999/7
Karar Sayısı : 1999/31

9.6.1932 günlü, 2004 sayılı "İcra ve İflâs Kanunu"nun 89. maddesinin beşinci fıkrasının ikinci tûmcesinde yer alan "...borçluya karşı..." sözcüklerinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 13.7.1999 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Ahmet Necdet SEZER	Güven DİNÇER	Haşim KILIÇ
Üye	Üye	Üye
Yalçın ACARGÜN	Mustafa BUMİN	Sacit ADALI
Üye	Üye	Üye
Ali HÜNER	Lütfi F. TUNCEL	Fulya KANTARCIOĞLU
Üye		Üye
Mahir Can ILICAK		Rüştü SÖNMEZ